



Claus Hjort Frederiksens tale ved Nordisk Socialforsikringsmøde

Taler

Claus Hjort Frederiksen
Beskæftigelsesminister

Dato

11. juni 2004

Tak for invitationen til at tale ved dette 16. Nordiske Socialforsikringsmøde. Jeg kan se på programmet, at det er meget spændende temaer, I har drøftet ved de mange seminarer, der har været. Jeg har desværre ikke selv haft lejlighed til at deltage. Men de meldinger jeg har fået lyder på, at det har været udbytterigt. Jeg vil reflektere lidt over en af de udfordringer, som præger den politiske dagsorden i øjeblikket. Både herhjemme og i de øvrige nordiske lande. Nemlig den stigende internationalisering og globalisering. En undersøgelse viser, at et flertal af befolkningerne i de nordiske lande ønsker, at vi politikere stopper udflytningen af arbejdspladser til lavtlønslande, og hindrer salg af virksomheder til udlandet. Det viser med al ønskelig tydelighed, hvilken opgave vi står over for med at forklare befolkningen, at øget globalisering og international arbejdsdeling rent faktisk er af det gode. Og det er ikke bare en liberal mærkesag, jeg står her og plæderer for. Fagkundska-ben støtter mig. Professor ved University of California, Philip Martin siger, at det vil være muligt at fordoble jordens samlede bruttonationalprodukt, hvis arbejdskraften kunne bevæge sig helt frit mellem alle verdens lande. Og Verdensbanken vurderer, at 320 millioner mennesker vil blive løftet ud af fattigdom, inden 2015, hvis alle handelsbarriererne fjernes. Det er tankevækkende mål, som jeg synes er værd at gå efter. Globaliseringen giver på den ene side nye muligheder for vækst: Tanker og ideer flyder frit på tværs af landegrænser. Kapital og arbejdskraft finder hurtigt derhen, hvor aflønningen er bedst. Globaliseringen giver med andre ord nye muligheder for økonomisk og personlig frihed. Globaliseringen skaber på den anden side stress og utryghed hos nogle mennesker. Fremover bliver det derfor en vigtig opgave at skabe trygge og gode forhold for den enkelte på arbejdsmarkedet. Også for dem, der mister deres job, fordi den gamle økonomis virksomheder må dreje nøglen om eller flytter produktionen til andre himmelstrøg, hvor lønningerne er lavere. Og for dem, der på grund af sygdom eller andre forhold ikke kan overkomme et arbejde på fuld tid. De nordiske lande

er i dag nogle af verdens mest velstående lande. Men det er ikke en position, der er naturgiven. Og det er ikke en position, som vi har fået til evig arv og eje. Den velstand og velfærd, vi har i dag, bygger på, at vi bevidst har satset på at skabe ordentlige rammebetingelser for virksomhederne. Al erfaring viser, at de lande, der bevidst satser på at skabe gunstige vækstvilkår bliver belønnet med høj økonomisk vækst. Det gælder fx Holland og Finland. Omvendt er lande som Tyskland og Japan, der har tøvet med strukturreformer, sakket bagud. Den danske regering har allerede igangsat flere initiativer, som giver et godt afsæt for, at danske virksomheder kan klare sig i den internationale konkurrence. Vi har nedsat skatten på arbejde og gennemført reformer inden for forskning og uddannelse. Men det betyder ikke, at vi er i sikker havn. For tiderne skifter hele tiden. Nye tendenser skyller ind over Danmark og de øvrige nordiske lande. Traditionel industriproduktion forsvinder og erstattes af mere vidensbaseret produktion. Virksomhederne efterspørger flere hoveder og færre hænder. De sidste år er det den barske side af globaliseringen og den internationale arbejdsdeling, der har kastet skygger over dansk økonomi. Fordums tiders hæderkronede flagskibe lukker eller flytter produktionen andre steder hen. Der er blevet flere arbejdsløse. Men det, at globaliseringen også har en skyggeside, må ikke føre til handlingslammelse. For globaliseringen og international handel har i høj grad dannet grundlag for den velstand, vi har i dag. Det er ikke et nyt fænomen, at danske virksomheder flytter til andre himmelstrøg. Og mange danske virksomheder har faktisk klaret sig godt i den omstilling. I de seneste år er der hvert år blevet nedlagt 300.000 arbejdspladser i Danmark. Samtidig er der opstået ligeså mange nye. Det er for mig et bevis på, at danske virksomheder godt kan klare sig i den internationale konkurrence. Tag bare den danske tekstil og modeindustri. Den har med stor succes klaret omstillingen fra traditionel industriproduktion til vidensbaseret industri. Og den danske møbel produktion har klaret sig flot ved at få tilført højteknologisk viden. Og det fortæller mig, at staterne skal holde sig fra at gribe ind i den erhvervsmæssige udvikling. Mange af de succeshistorier, vi har hørt om, fx inden for den kreative industri og musikbranchen, er ikke opstået i støttede miljøer eller i kølvandet på en lokal erhvervsfremmeindsats. De er opstået på rå markedsbetingelser. Staten skal derfor holde sig til at skabe attraktive rammer for erhvervsliv og borgere og sikre, at der er offentlig service og uddannelser af høj kvalitet. Vi skal udnytte de muligheder der er i, at vi er en integreret del af en stadig "mindre" verden. Det er det, som kan være med til at sikre, at vækst og velstand ikke går uden om Norden. Vi kan ikke konkurrere på arbejdslønnen. Vi skal i stedet investere i uddannelse og forskning og sikre, at vores arbejdsstyrke er

blandt de bedst uddannede i verden. Det er her, vi kan markere os og gøre en forskel. Viden og fleksibilitet er helt afgørende for et lands konkurrencekraft. Vinderne i den internationale konkurrence bliver de lande, der kan præstere et fleksibelt og dynamisk arbejdsmarked med lønmodtagere, der er dygtige, hurtige og "tænker smart." I år har vi mødt globaliseringen på en ny måde. Den 1. maj blev EU udvidet med ti nye medlemslande. Der er ingen grund til at skjule, at den EU-udvidelsen er en kæmpe udfordring. En udfordring af helt andre dimensioner, end vi har set ved de tidligere udvidelser. Lønningerne i de nye medlemslande er lavere end i de nordiske og deres sociale sikringssystemer er pauvre sammenlignet med de nordiske. Alligevel er jeg ikke bekymret. For udvidelsen bringer rigtigt meget godt med sig, og hvis Europa skal klare sig i den internationale konkurrence, er det vigtigt, at virksomhederne kan få den arbejdskraft, de har behov for. Vi skal ikke isolere os. Vi skal derimod styrke vores muligheder i den internationale konkurrence. Det er bedste garanti for, at vi fortsat kan klare os som selvstændige stater med økonomisk overskud og råderum. Omvendt vil vi vil ikke lade Danmark oversvømme. Hvis man ønsker at rejse til Danmark, skal det ske under ordnede forhold. Man skal bidrage til det danske velfærdssamfund - og man skal opføre sig ordentligt. Vi vil ikke tillade, at folk rejser til Danmark som sociale turister. Den danske regering er for udvidelsen og for princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed. Det signal vil vi gerne sende til de nye EU-lande. Omvendt vil vi ikke risikere løndumping og social turisme. Derfor har et bredt flertal det danske folketing indgået en aftale, der sikrer et åbent og fleksibelt arbejdsmarkedet, som er helt afgørende for den ønskede vækst og velstand i Europa. Vi har ønsket at tage en række hensyn, når EU udvides og det danske arbejdsmarked åbnes for arbejdstagere fra de nye medlemslande: For det første skal det sikres, at det danske arbejdsmarked de facto åbnes den 1. maj 2004 for arbejdstagere fra de nye EU-lande, og at de nye EU-borgere ikke ansættes til dårlige lønninger i andenklasserjob. For det andet skal det sikres, at der fortsat er balance og ordnede forhold på det danske arbejdsmarked. For det tredje skal det sikres, at de nye EU-borgere bliver ansat på de vilkår, som gælder på det danske arbejdsmarked. For det fjerde skal det sikres, at de danske velfærdsordninger forbliver robuste, og at der ikke sker misbrug af danske velfærdsordninger. Endelig skal det for det femte sikres, at der sættes håndfast ind over for brugen af illegal arbejdskraft og fiktive virksomhedskonstruktioner. Globaliseringen rummer både udfordringer og muligheder. Udfordringen er at udnytte de muligheder, som en stadig mindre og tættere forbundet verden skaber. Den øgede samhandel og de nye markeder giver mulighed for øget økonomisk vækst og flere arbejdspladser. De nordiske

landes position som højteknologiske og videnstunge lande skal udbygges. Det kræver en arbejdsstyrke med et højt kvalifikationsniveau, og at vi både kan holde på den højt kvalificerede arbejdskraft og kan tiltrække kvalificeret arbejdskraft fra andre lande. Vi skal på den anden side undgå negative følgevirkninger af globaliseringen. De nordiske lande må ikke blive til lande, der på grund af de gode sociale ydelser, virker som en magnet på mennesker, der hverken kan eller vil integreres på det danske arbejdsmarked. Her til sidst vil jeg gerne sige tak for, at vi kan mødes i denne kreds og udveksle erfaringer mellem de nordiske lande, som på så mange områder ligner hinanden og står over for de samme udfordringer. Det tror jeg er meget nyttigt, og jeg ved fra mine embedsmænd, at flere af indlæggene på dette 16. Nordiske Socialforsikringsmøde vil give anledning til, at man ser med nye øjne på nogle af de mange udfordringer, vi står over for i disse år. Tak for ordet

Tags

Politisk tale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/beskaeftigelsesministerens-tale-ved-det-xvi-nordiske-socialforsikringsmoede>